

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitur Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In septem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

deterior si publicè corripatur iuxta illud Salom. 1: *noli arguere deorsore
 ne oderit te.* Et Ecclesiasticus idè amplius explicauit, dicens: *non incendat
 carbones peccatorum, arguens eos: ne incendaris flamma ignis peccatorum illorū.*
 Quemadmodum enim carbones extincti nō nocent; quando autem ac-
 cendantur & fouentur comburant accendentem, & attritentem; ita
 cum Principes aut personę publicę sunt quasi carbones mortui, ac turpes
 in seipſis propter sua peccata; sed sine aliorum detrimento: non expedit
 publica reprehensione, irā & indignatione magna eos accendere, ita vt
 ipsum reprehendentem accendant, & comburant, addentes etiam pec-
 cata pręteritis maiora. Et ita S. Augustinus ait sępè Doctores Ecclesię
 prętermittere correptionem peccantium, non ex negligentia: sed quia
 verentur illos in maiora mala lapsuros: prętermittere autem, inquit, cor-
 reptionem spe melioris occasionis, & opportunitatis; aut ex timore, ne il-
 li deteriores fiant, aut aliorum debilitium bonum impediunt: non erit in-
 dicium cupiditatis, aut timiditatis; sed charitatis concilium. Ad idem
 propositum explicat S. Hieronymus illud Amos Prophetę: *n prudens in
 tempore illo tacebit: quia tempus malum est.* Ecclesiasticus enim vidēs peccata
 publica, quę ob multitudinem & grauitatem suam opprimunt iusticiam;
 nec potest ipse remedium adferre: tacet prudenter, & prętermittit præ-
 dicationem: *omne sanctum detur cantibus qui censeat illud consulatur;* & inde
 accepturi occasionem, vt peiores euadant. Idem consiliam approbat S.
 Greg. exemplo Samuelis, qui postquam Saulem Regem reprehendisset
 ob eius inobedientiam: cū tamen Saul respondisset: *peccasti: sed nunc
 honorame coram senioribus populi mei. & coram Israel, & reuertere mecum, vt
 adarem Dominum Deum tuum: Samuel, reuersus, secutus est Saulem.* Nam si
 post illam reprehensionem eum reliquisset, & publice tanto pudore affe-
 cisset: forte ille occasionem inde arripuisset adorandi etiam idola. Qua-
 re, ait S. Gregorius, quandoq; mala Regum & terrę Magnorum toleran-
 da sunt ne exasperati ad maiora dilabantur. Quare sic inquit, damnanda
 est iniquitas potentium, ne exasperentur; & bonum, quod adhuc superer-
 tat, abijciant: sępe enim in oculo sunt mali, & bonum, quod exterius
 præferunt, cedit in utilitatem multorum, qui libet tercos imitantur.
 Quare si charitateri illi amiserant, non sunt ita iriandi, vt etiam fidem
 abijciant; & inobedientiam, quā exhibent Ecclesię veręq; Religioni.

§. III.

AD hanc animi fortitudinem & lumque vehementem obtinen-
 dum, necesse primū est Prędicatorem valde liberum esse à pec-
 cis, quę velit in alijs reprehendere. Neque etiam feruenter poterit
 culpam reprehendere, quia ille laborat: facile enim dicit: *ipsi a me
 curati sum, & cur cum eodem morbo labores, non affluunt tibi medi-*
 camentum

Proverb.
 9.8.
 m Eccl. 8.13.

Serm. 36. de
 Sanctis
 Lib. 1. de
 ciuit. c. 9.

n Amos,
 5.13.

o Matth. 7.
 6. lib. 6. in
 1. Reg. c. 2.

p 1. Regum
 15.30.

I

a Luc. 4. 23.

b Rom. 2. 1.
c Mat. 7. 3.

lib. 14. Mo-
ral. c. 13

d Ioan. 8. 7.

e Job 24. 25.
lib. 16. mo-
ral. c. 7.

vide apud
S. Gregorij
varia exem-
pla lib. 14.
moral. c.
9. & 10.
12. corin
12. 11.

camentum, quòd alijs in prædicatione tua porrigis: applica igitur tibi prius cauterium, quòd alios inuis. Attende, quòd b in quo iudicas alios te ipsum condemnas, eadem enim agis, quæ iudicis. Et c quid vides festucam in oculo fratris tui: & trabem in oculo tuo non vides? vitium enim quòd in communi plebe est festuca, censetur esse trabs in Prædicatore, & Magistro, qui magis tenetur bonum præbere exemplum. Et (vt S. Gregorius ait) ordo erectionis in bono est, vt primum contra nos, postmodum contra alios erigamur: memores dicti illius Saluatoris ad accusatores mulieræ adulteræ: d qui sine peccato est vestrum, primus in illam lapidem mittat. Prius inquit, reuocantur ad conscientiam; vt prius propria corrigant, & postea aliena reprehendant. Quare S. Iob amicis suis dixit: quæcunque dixi vera sunt. e Quod si non est ita, qui vestrum me potest arguere esse mentitum? Quæ sententia (vt explicat S. Greg.) insinuauit: quòd quamuis qui mentitur aut fallitatem aliquam profert, sit reprehensione dignus: qui tamen in iusmodi alijs subiectus est, non est aptus ad aliena reprehendenda, donec propria exuat, seseque purificet.

2.

Ex hac cordis puritate, magna sanctitate exornata oritur libertas spiritus, ad vitia reprehendenda, etiam quorumcunque Magnatum. Nam vt ait hic Sanctus Doctor, temporalis amplitudo non est excelsa in oculis Sanctorum, qui ad culmè sanctitatis eleuati, sub se quasi aspiciunt quòd in mundo resplendet. Hinc libertas illa animique magnitudo profecta est, qua Moyses cum Pharaone loquebatur, eiusque duriciem reprehendebat; & simili libertate Nathan Propheta corripuit Dauidem; & Elias Regem Achab; Elisæus Regem Ioran; S. Paulus Principem Sacerdotum; & S. Stephanus Iudæos. Quamuis autem multæ ex his reprehensionibus valde essent asperæ, fierentque verbis magnæ autoritatis: non tamè procedebant ab animo superbo, sed à zelo veritatis. Nam iidem humilitatè suam in alijs actionibus ostendebat, vt ipsorum animus agnosceretur; & increpatio mitius exciperetur. Superbia enim generat odium; humilitas autem amorem. Et interdum, ait S. Gregorius, solent ipsi met coram omnibus fateri proprias aliquas culpas: vt omnes aduertat leuitatem, quam seipos reprehendunt. Quamuis ita id moderentur, vt alij vilitatem capiunt: nec tamen ipsi autoritatis officij sui iacturam aliquam faciant. Eum in modum, quo S. Apostolus cum quasdã suas laudes narraisset, adiecit: factus sum insipiens; sed vos me coegistis. Et vniuersim loquendo verbis leuioribus, & cum auctoritate prolatis, inserenda sunt alia mollia, & humilia: vt ita magis constet amor interior, quo reprehendunt; & quòd non deponant interiorem cordis dulcedinem, etiam si exteriori asperitatem ostendant. Nam iusti, inquit, cum se vere corrigunt, interiori dulcedine gratiam non amittunt. Et eodem modo interiori seruare debent reliquos

affectus

affectus amoris, opinionis bonæ, & amicæ confidentiæ erga ipsos reprehensos: ita ut despiciendo non despiciant, & desperando non desperent. nam videntur despiciere ac desperare, ut peccatores terreant: interius tamen non ita se habent: quia optant illis prodesse.

In hoc tamen correptionis modo adhibenda est illa dexteritas, quam superius proposuimus de g. G. scilicet cui Deus dedit intelligentiam in suo cantu. Peccatores enim quasi sepultos, & obstinatos reprehendere debent verbis asperioribus, ac seuerioribus; ut oculos aperiant, suasque miseras & pericula agnoscant; & ex infelici illo statu exire contendant. Hoc modo Isaias Israelitas appellauit *h. Principes Sodomo: um, & populum Gomorraorum;* & S. Ioannes appellauit *i. genimina viperarum;* & S. Stephanus dixit esse *k. dura ceruicis, & semper resistisse spiritui Sancto;* & Apostolus vocabat *l. Galatas insensatos;* & principem Sacerdotum *m. parietem de albatum.* Qui autem nobilioris sunt ingenij, nec in suis sceleribus indurati blandius sunt corrigendi, & verbis vrbanis ut fructus sequatur; in quem correctio dirigitur, sicut fecit Christus D. N. in reprehensionibus, quas misit ad *Episcopos Asia,* in quibus varia insinuat ad id documenta, ut postea videbimus, Et S. Gregorius addit, quando illi habent aliquid laude dignum, expedire ut illud præmittatur, imitando chyrurgum, qui vlcus emollit priusquam scalpello illud aperiat. Hunc in modum Apostolus extorsit est scribens ad Corinthios primam Epistolam, laudans eos de aliquibus virtutibus ipsorum; & postea aggreditur reprehensiones propter schismata, quæ inter eos erant.

MULTVM etiam refert, ut ipsa reprehensio fulciatur autoritate infallibili ipsiusmet Dei, & verbis ipsiusmet Christi, sententijs Apostolorum, & Sacrorum Doctorum: ut sit efficacior, & auidius excipiat. Quod ipsemet Saluator aliquoties fecit, dum reprehenderet Phariseos, & suam doctrinam confirmaret autoritate Prophetarum, ut cum dixit: *n. Hypocrita bene prophetauit de vobis Isaias dicens: populus hic labijs me honorat: cor autem eorum longè est à me.* Et Ecclesiastes dixit: *o verba sapientium sicut stimuli, & quasi clauis in altum defixi, quæ per Magistrorum consilium data sunt à pastore vno.* Propterea enim verba sapientium sæpè sunt quasi stimuli & calcaria, quæ tepidos faciunt currere; non adulantur peccatoribus, sed reprehensione eos pungunt, ut à peccatis mudentur. Nec solum sunt sicut stimuli, qui dum pupugerunt extrahuntur; sed sunt sicut clauis valde accensi in intimum cordis defixi, in quo manent constantes, sollicitant, & nunc timoris nunc amoris puncturis impellunt ad ea, quæ sunt Diuini obsequij omnia tamè hæc verba ita adferri debent, quasi accepta ab vno vero Pastore, qui est Christus, & Deus noster, per Doctores, & Magistros, qui in suis consilijs & concilijs ita decreuerunt & explicarunt. Quæ si hoc modo proferantur, erunt stimuli & clauis magis penetrantes & vtilis.

DENI-

3.

c. 7
g lob. 3. 36h Isai. 10.
i Luc. 11. 7.
Matt. 23. 7.
k Actuum.
7. 51.
l Galat. 3. 1.
m Act. 23. 3Apocalyp. 2.
c. 3.
Tract. 7. c. 9
Esequentijs.
66
ccc

4.

n Matt. 5. 8.
o Eccl. 12. 11
S. Gregorius
supra.

Homil 9. in
Ezechiel.

Ezechiel. 2.
6.

DENIQUE aliam regulam magni momenti tradit S. Gregorius, alligans discrimen inter reprehenses, cum scilicet sunt prelati & viri magne autoritatis; aut cum sunt subditi, & homines inferioris conditionis. Nam in primis ait splendere debere humilem auctoritatem in aperi vero liberam humilitatem. Auctoritas prelatorum adiungere sibi debet humilitatem: ne correptio oriatur a superbia & indignatione; & vice versa humilitatem ac moderatio zeli: humilitas autem minorum sibi debet adiungere libertatem, ne reprehensio omittatur ob animi pusillanimitatem & timores humanos. Ac propterea Deus Dominus noster, cum Ezechiel mitteret ad predicandum & reprehendenda vitia populi, simul appellavit filium hominum, ut solidius in humilitate fundaretur, agnosceret, quod de se ipso esset imbecillis, & miseris ceterorum hominum sibi debet tamen etiam non temere, etiam si maneret inter incredulos & subversores, & scorpiones: ut sic animi fortitudinem servaret; & has duas virtutes simul coniungeret: ex quo precipue provenit, ut reprehensio nec reprehendenti, nec reprehenso noceat; sed uterque utilitatem capiat.

CAPVT XIV.

PATIENTIA HABENDA IN OMNI EVENTU
adverso & laborioso ministerij docendi & predicandi.

PRO PERFECTIÖNEM MAGISTRI ET PRÆDicatoris EVANGELICI obsignat, est PATIENTIA in omnibus rebus adversis & molestis in ipso munere evenientibus. De eo enim speciatim intelligitur, quod dixit David: *iustus ut palma florebit: sicut Cedrus Libani multiplicabitur, & adhuc multiplicabitur in senectute uberi*, producens copiosam animarum fructum, quas, gloriose victoribus de suis hostibus reportatis, Deo lucratur. Et statim subiungit: *& bene patientes erunt: ut annuntient*, hoc est beneficis, quæ a Deo accipiunt, erunt apti beneque dispositi ad eius magna prædicanda: & sic erunt *bene patientes* in tolerandis laboribus ipsius prædicationis; aut ut S. Augustinus legit: *Tranquilli erunt, ut annuntient*: tranquillitas enim & pax sunt fructus patientiæ. Et quoniam pati est commune bonis & malis; perfectis & imperfectis: patientibus cum culpa, aut sine illa; potestque aliquis pati bene aut male; cum utilitate, aut detrimento: idcirco dixit: *bene patientes erunt*, animo scilicet quieto, & conformi voluntati Dei patientur, continentem nimiam tristitiam, quæ oritur ex adversis: & evitando externa omnia indicia impatientiæ; iræ, & vitio.

a Psal. 9.
13.

In quo consistat esse bene patientes